College van Gedeputeerde Staten
statenbrief

Aan Provinciale Staten
Commissieomgevingsvisie

DATUM	17-12-2019	REFERENTIE	Conny Raijmaekers en Fenna van Tol
ONS NUMMER	82010C6B	DOORKIESNUMMER	06-31979630 / 06-21391863
NUMMER PS	2019OGV26	E-MAILADRES	conny.raijmaekers@provincie-utrecht.nl/ fenna.van.tol@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	7 bijlagen	PORTEFEUILLEHOUDER	van Essen

Onderwerp Statenbrief:
Concept Ontwerp Omgevingsvisie en -omgevingsverordening provincie Utrecht

Voorgestelde behandeling:
Ter oriënterende bespreking

Geachte dames en heren,

Inleiding
Naar verwachting treedt de Omgevingswet op 1 januari 2021 in werking. Hiertoe stelt u eind 2020 de Omgevingsvisie provincie Utrecht en de Omgevingsverordening provincie Utrecht vast. Als tussenstap is een concept Ontwerp van beide documenten opgesteld. Met deze brief bieden wij u de Concept-ontwerpen aan.

Voorgeschiedenis
U heeft in 2017 de ‘Startnotitie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening’ en de 'Participatieaanpak Omgevingsvisie en Omgevingsverordening' vastgesteld.
Op 10 december 2018 heeft u het Koersdocument Omgevingsvisie en Omgevingsverordening ‘Koersen met Kwaliteit’ en de ‘Notitie Reikwijdte en Detailniveau planMER’ vastgesteld.

Essentie / samenvatting:
Met de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening provincie Utrecht legt u eind 2020 de ambities en beleidsdoelen van provincie Utrecht voor de fysieke leefomgeving vast en zorgt u voor juridische borging. Om u in staat te stellen eind 2020 een besluit te nemen, stellen wij in maart 2020 een Ontwerp Omgevingsvisie en Omgevingsverordening vast, inclusief een bijbehorende PlanMER. Deze zullen wij ter inzage leggen. Voorafgaand daaraan hebben wij als tussenstap een concept Ontwerp van beide documenten opgesteld. Daarmee stellen wij u en onze partners in de gelegenheid om te reageren en daarmee het Ontwerp te verrijken. Aan de hand van de bevindingen ontwikkelen wij de concept Ontwerpen door naar Ontwerpversies. Hierbij stellen wij een reactienota op met de hoofdlijnen van de reacties en de doorgevoerde aanpassingen. Wij zijn ons bewust zijn van het tempo waarin het proces loopt en de beperkte tijd die er nu is voor reacties. Het is daarbij belangrijk om te beseffen, dat na deze reactieronde er nog een zienswijzeprocedure volgt, waarin iedereen kan reageren.

De concept Ontwerpen zijn een echte tussenstand. In de visie worden richting het Ontwerp de hoofdstukken voor de regionale uitwerking en de uitvoering nog verder uitgewerkt, en specifieker gemaakt naar deelregio’s, o.a. via overleg met de gemeenten. In de verordening wordt nog verder gewerkt aan de toelichtingen bij de artikelen. Doordat visie en verordening tegelijkertijd gemaakt worden, kunnen er ook nog kleine verschillen tussen beide documenten zitten. Dit gaan wij de komende periode na, zodat de Ontwerpen goed op elkaar zijn afgestemd.

De concept Ontwerpen vormen het resultaat van een intensieve periode van afstemming in dialogen, ateliers en overleggen met diverse partijen, te weten gemeenten, waterschappen, de Utrechtse regio’s U16, Amersfoort en Foodvalley, buurprovincies, maatschappelijke organisaties, belangengroepen, inwoners (waaronder jongeren) en

andere belanghebbenden. In deze periode heeft u in de commissie Omgevingsvisie werksessies en gesprekken gehad en heeft u de volksvertegenwoordigers van gemeenten en waterschappen gesproken.

Omgevingsvisie
De Omgevingsvisie gaat al het beleid voor de fysieke leefomgeving bevatten en wordt gebaseerd op diverse bestaande plannen en visies. Het beleid uit deze plannen en visies, zoals de structuurvisie, het bodem-, water- en milieuplan, het mobiliteitsplan, de natuurvisie, de landbouwvisie, etc. kan deels overgenomen worden, omdat het van recente datum is en er geen aanleidingen zijn tot aanpassing. Voor een deel van de thema's is wel aanleiding voor aanpassing, bijvoorbeeld vanwege wijzigingen bij het Rijk (Omgevingswet, Klimaatakkoord) of vanwege ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. De belangrijkste wijzigingen zijn:
- Streven naar WHO-advieswaarden voor lucht en geluid;
- Verder vormgeven aan klimaatbestendige en waterveilige leefomgeving;
- Verhoging ambitie voor tegengaan bodemdaling in het veenweidegebied;
- Verhoogde ambities en ruimer beleid voor duurzame energie (van nee, tenzij naar ja, mits);
- Wonen-werken-bereikbaarheid in samenhang bezien;
- Woon-en werklocaties zoveel als mogelijk rond knooppunten situeren;
- Nieuwe systematiek voor locaties wonen en werken(o.a. regionaal programmeren);
- Terughoudend omgaan met extra ruimte voor bedrijventerreinen, met inzet op herstructurering en efficiënter gebruik van bestaande bedrijventerreinen;
- Centraal stellen van gebiedsgerichte bereikbaarheidskwaliteit van vervoersnetwerken;
- Historische wegen opnemen in Cultuurhistorische hoofdstructuur;
- Borgen van de uitzonderlijke universele waarden van het UNESCO Werelderfgoed.

Omgevingsverordening
Met de Omgevingsverordening provincie Utrecht wordt de juridische borging van het beleid geregeld. De Omgevingswet verplicht de provincies om de regels over de fysieke leefomgeving te bundelen in één Omgevingsverordening. Daarbij staat het subsidiariteitsbeginsel centraal. Dit betekent dat de provincie alleen regels stelt als andere instrumenten niet toereikend zijn en als het onderwerp niet doelmatig en doeltreffend door gemeenten of waterschappen kan worden behartigd. Dit houdt in dat de uitoefening van taken en bevoegdheden bij voorkeur aan gemeenten en waterschappen wordt overgelaten en zij er daarmee taken bij krijgen zowel van het Rijk als van de provincie. Om de wettelijke taken en provinciale belangen goed te regelen komen er meer instructieregels, die door vertaald moeten worden in Omgevingsplannen of Waterschapsverordeningen. Dit betekent een verzwaring van bestuurlijke lasten voor gemeenten en waterschappen. Daar tegenover staat dat zij eenvoudiger integrale keuzes kunnen maken en meer afwegingsruimte krijgen. De effecten die de nieuwe verordening heeft, worden tussen concept Ontwerp en Ontwerp exact in beeld gebracht en besproken met de partners. Dit geldt ook voor eventuele VTH-taken, die wellicht overgaan. Voor burgers en bedrijven is het eenvoudiger als in Omgevingsplannen en Waterschapsplannen samenhangende regels te vinden zijn.

Digitalisering en productvorm
De concept Ontwerpen zijn een belangrijke basis voor overleg, maar hebben geen formele juridische status. Als productvorm is gekozen voor PDF-bestanden, waarbij kaarten als aparte bijlagen worden aangeboden.
De Ontwerpen hebben straks wél een formele juridische status en moeten daarom voldoen aan digitale vereisten qua bestandsformaat, structurering en vormgeving, zodat zij formeel gepubliceerd kunnen worden en via "een klik op de kaart" toegankelijk zijn via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) voor digitale dienstverlening aan burgers, bedrijven en partners. Dit heeft tot gevolg dat de digitaliseringsopgave sterk leidend is voor de opzet van de beide documenten. De digitalisering is er op gericht, dat alle overheden werken met dezelfde standaarden voor het toegankelijk maken van de producten, zodat de regelgeving van alle overheden straks via "een klik op de kaart" toegankelijk is.

Milieueffectrapport (MER)
Met het vaststellen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) planMER Omgevingsvisie is in december 2018 door u het startsein gegeven voor de formele m.e.r. procedure. Het doel van een m.e.r. is om het milieubelang volwaardig mee te nemen in de besluitvorming. De m.e.r. procedure resulteert in een planMER: een rapportage over de gevolgen van het beleid voor het milieu en de omgeving. Het planMER gaat samen met de Ontwerpen van de visie en verordening ter inzage. Ter ondersteuning van de gesprekken over de concept Ontwerpen zijn er voorafgaand aan het planMER enkele overzichten gemaakt op basis van het concept Ontwerp die in het planMER verder worden uitgewerkt. Deze eerste resultaten zijn in de bijlage opgenomen en bevatten o.a. een overzicht van nieuw beleid, referentiesituaties van omgevingsaspecten uit de visie en een doorkijk naar de vervolgaanpak van het planMER en de Passende beoordeling Natura 2000-gebieden.

Motie 149 "Uitwerken groeiscenario's"
Met deze motie bij de behandeling van het Koersdocument (december 2018) verzoekt u ons om bij het opstellen van de Omgevingsvisie provincie Utrecht drie mogelijke groeiscenario's met 100.000, 140.000 en 180.000 extra woningen tot 2050 uit te werken naar de betekenis op de kwaliteiten van de provincie en hoe daar sturing aan te geven. In de bijlage vindt u een notitie met de uitwerking van de motie. Er is daarbij o.a. een relatie gelegd met het programma U Ned (MIRT-onderzoek). In dit MIRT Onderzoek worden verschillende verstedelijkingsrichtingen

onderzocht op een groot aantal criteria. De eerste inzichten hiervan zijn in november met u gedeeld. Deze laten zien dat, meer nog dan de omvang van de verstedelijking, de wijze en locaties waarop deze wordt ingevuld bepalend is voor de effecten op bijv. bereikbaarheid, landschap of leefomgeving. De verwachting is dat het MIRT onderzoek, dat loopt tot eind 2020, veel informatie zal opleveren over de te verwachten effecten van verschillende scenario's en daarmee een verdieping zal geven aan de meer globale analyse die nu is uitgevoerd naar aanleiding van deze motie.

Ingangsdatum Omgevingswet
Vaststelling van de Omgevingsvisie en -verordening eind 2020 is er op gericht dat de visie en verordening in werking kunnen treden als de Omgevingswet in werking treedt op 1-1-2021. De reden hiervoor is dat de provincies geen overgangsrecht hebben en de huidige verplichte beleidsplannen dus niet meer rechtsgeldig zijn als de Omgevingswet van start gaat. Mocht de Omgevingswet uitgesteld worden, dan worden visie en verordening onder de huidige wetgeving vastgesteld.

Meetbaar / beoogd beleidseffect
U in staat stellen mee vorm te geven aan de totstandkoming van de door u eind 2020 vast te stellen Omgevingsvisie provincie Utrecht en Omgevingsverordening provincie Utrecht.

Financiële consequenties
Voor het opstellen van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening heeft u budget beschikbaar gesteld. De tot nu toe gemaakte kosten vallen binnen de raming. De nu voorliggende besluitvorming heeft geen extra financiële consequenties. De effecten van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening kunnen wel financiële gevolgen hebben. Deze kunnen wij pas inschatten, als we de beleidsdoelen en regels in Ontwerp vastgesteld hebben.

Vervolgprocedure / voortgang
De procedure tot en met vaststelling van de Omgevingsvisie en -verordening is als volgt:

17 december 2019	Wij stellen de concept Ontwerpen van de Omgevingsvisie en -verordening vast voor consultatie en voor verzending aan u middels voorliggende Statenbrief.
Januari 2020	Wij voeren overleg met diverse belangenorganisaties over de concept Ontwerpen
30 januari 2020	Deadline voor schriftelijke reactie van partners op de concept Ontwerpen
7 februari 2020	Wij voeren overleg met gemeenten en waterschappen over de concept Ontwerpen
17 maart 2020	Wij stellen de volgende documenten vast: - Ontwerp Omgevingsvisie en -verordening met planMER; - Ontwerp voorbeschermingsregels Omgevingsverordening ofwel: Voorbereidingsbesluit; - Ontwerp delegatiebesluit Omgevingsverordening.
7 april-18 mei 2020	Terinzagelegging Ontwerpen, inclusief regionale informatiebijeenkomsten en hoorzittingen van uw Staten
september 2020	Wij stellen het Statenvoorstel en de concept nota van Beantwoording vast
28 oktober 2020	U behandelt het Statenvoorstel in uw commissie Omgevingsvisie
18 november 2020	U behandeld het Statenvoorstel in uw Staten, ter vaststelling van Omgevingsvisie en -verordening, Nota van Beantwoording, Voorbeschermingsregels en delegatiebesluit Omgevingsverordening
Voor 1 januari 2021	Wij verwerken eventuele amendementen en zorgen er voor dat alles goed bekend gemaakt en beschikbaar gesteld kan worden bij inwerkingtreding Omgevingswet.

Bijlagen
Via deze link kunt u onderstaande bijlagen downloaden (vanwege de omvang van de bestanden):
- Bijlage 1: concept Ontwerp Omgevingsvisie provincie Utrecht;
- Bijlage 1A: Kaartkatern Visiekaarten Omgevingsvisie;
- Bijlage 1B: Kaartkatern Themakaarten Omgevingsvisie;
- Bijlage 2: concept Ontwerp Omgevingsverordening provincie Utrecht;
- Bijlage 2A: Kaartkatern Verordening provincie Utrecht.

Bij deze Statenbrief toegevoegde bijlagen:
- Bijlage 3: Notitie motie 149 "Uitwerken groeiscenario's";
- Bijlage 4: Tussentijdse informatie uit het spoor van het milieueffectrapport (MER).

Concreet voorliggende vraag aan Statencommissie / Provinciale Staten
Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,